

Eri-ikäisrakenteisten metsien kasvatusta yksityismetsissä

Markku Remes

Johtava metsänhoidon asiantuntija

MMM, Helsinki 12.2.2025

Yleistä

Kuva: Markku Remes

Metsiä on käsitelty yksityismetsissämme pääosin tasaikäisen metsänkäsittelyn menetelmin vuosikymmenien ajan

Eri-ikäisrakenteinen metsänkäsittely on painottunut ennen vuotta 2014 kaupunkien taajama-alueiden läheisyydessä oleviin metsiin

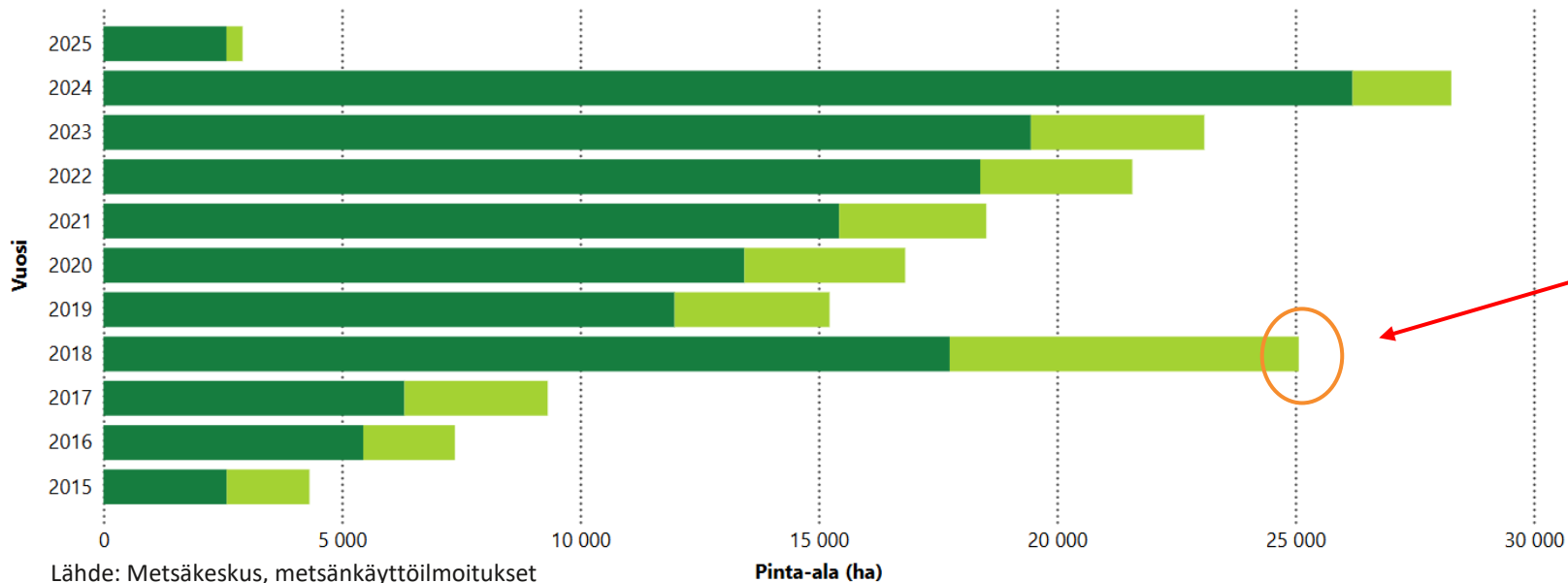
Eri-ikäisrakenteisten metsien kasvatusta on kuitenkin tehty myös yksityisten metsissä eri hakkuumenetelmiä käyttäen (ylispuuhakkuut, yläharvennukset, luontaisen uudistamisen menetelmiä käyttäen)

Eri-ikäisrakenteisen metsänkäsittelyn (jatkuva kasvatusta) ja jaksollisen kasvatuksen yläharvennusten ja alikasvosten vapauttamiseen perustuvien hakuiden välinen raja on monesti häilyvä

Eri-ikäisrakenteiset hakkuut Suomessa

- Jatkuvaan kasvatukseen tähtääviä hakkuuta tehtiin viime vuonna enemmän kuin koskaan aiemmin metsälain muutoksen (2014) jälkeen
- Metsäkeskus tilastoi jatkuvaan kasvatukseen tähtääviksi hakkuiksi poiminta- ja pienaukkohakkuut
- Poiminta- ja pienaukkohakkuuta on tehty vuoden 2014 jälkeen yli 180 000 ha

Jatkuvaan kasvatukseen tähtäävä hakkuu • 1 Poimintaluonteinen kasvatushakkuu • 2 Pienaukkohakkuu

Lähde: Metsäkeskus, metsänkäyttöilmoitukset

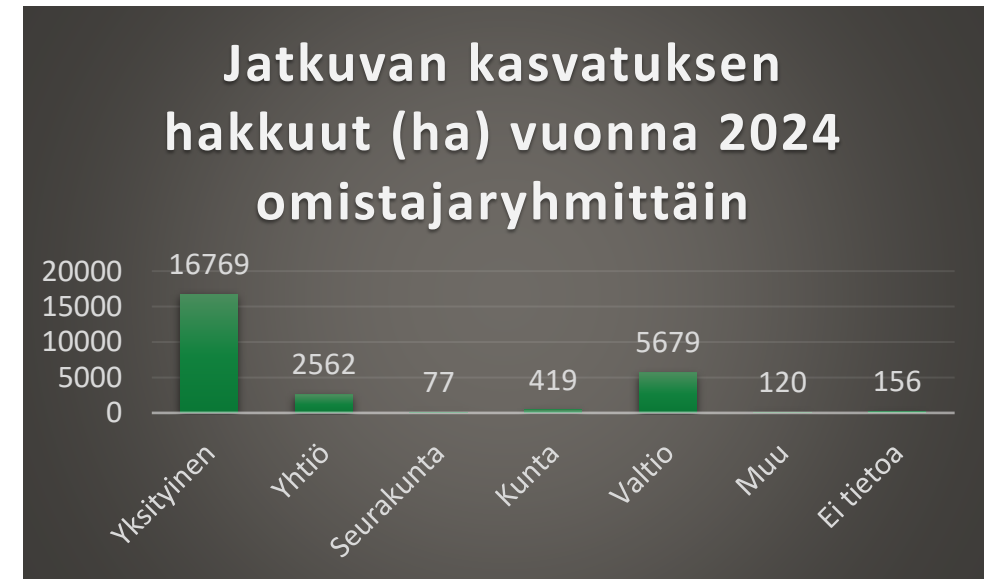
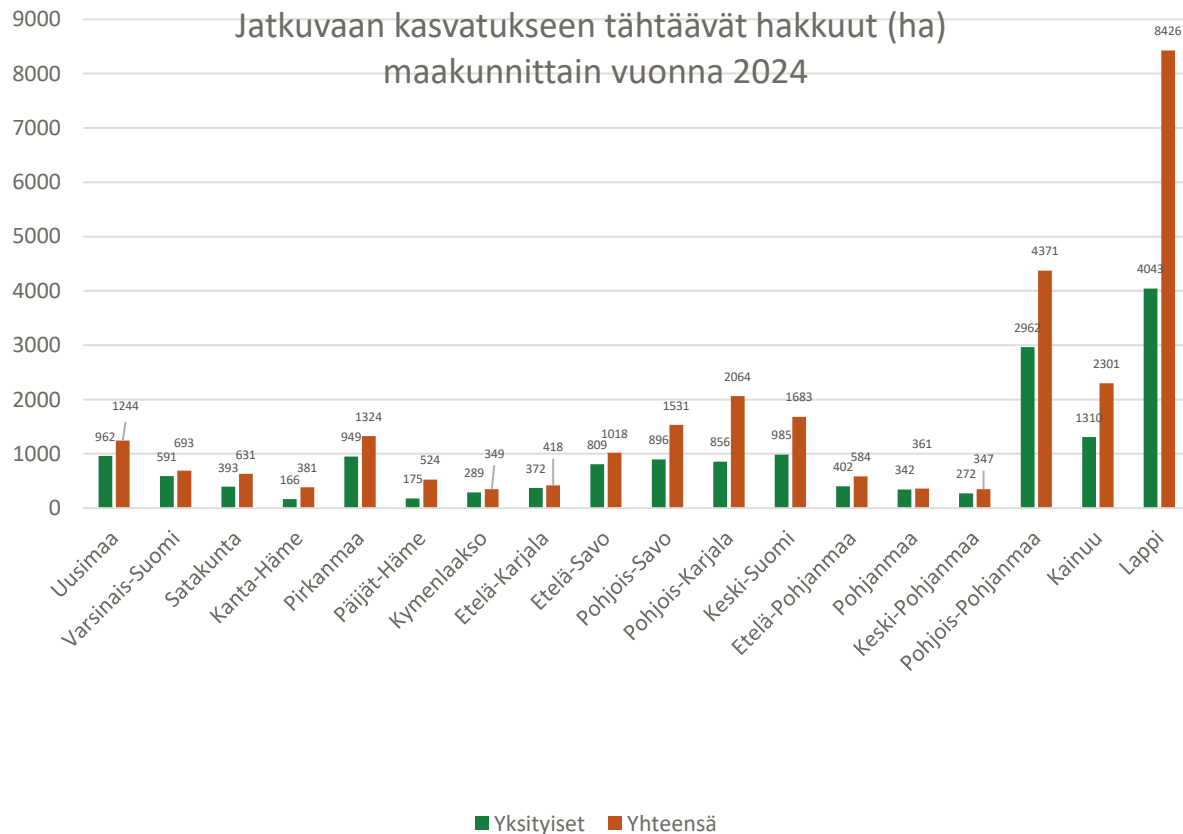
Pinta-ala (ha)

Tietolähteen päivämäärä: 24.1.2025

Laajat lumituhot
2018 Kainuussa,
Pohjois-Savossa ja
Pohjois-Karjalassa:
Käytettiin paljon
poiminta- ja
pienaukkohakkuuta

Eri-ikäisrakenteiset hakkuut 2024

- Jatkuvaa kasvatusta käytetään eniten Pohjois-Suomessa

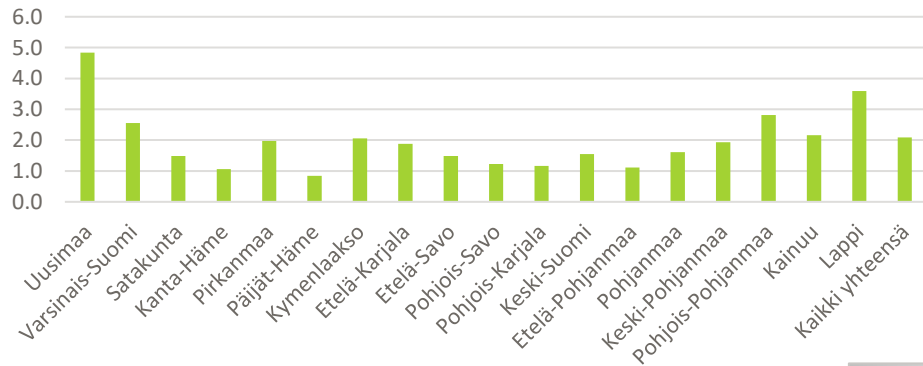

Lähde: Metsäkeskus, metsänkäyttöilmoitukset

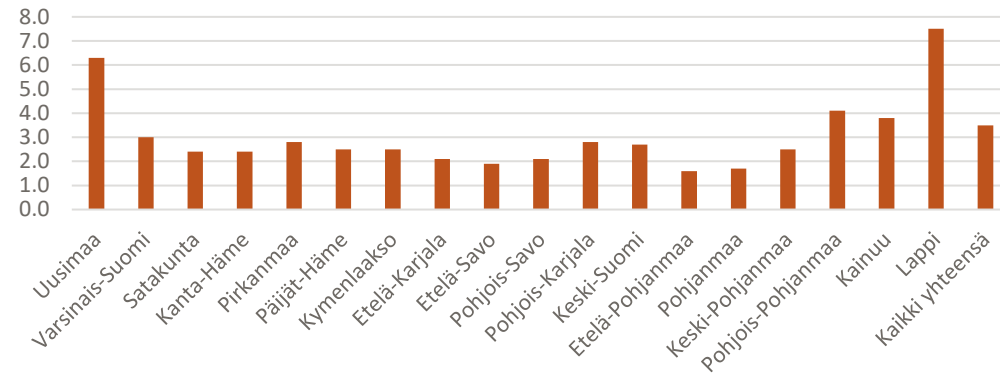
Jatkuvan kasvatuksen osuus kaikista hakkuista

- Jatkuvan kasvatuksen hakkuiden osuus kaikista hakkuista (3,5 %) on lisääntynyt

Poiminta- ja pienaukkohakkuiden osuus (%)
kaikista hakkuista 2024 (yksityiset omistajat)

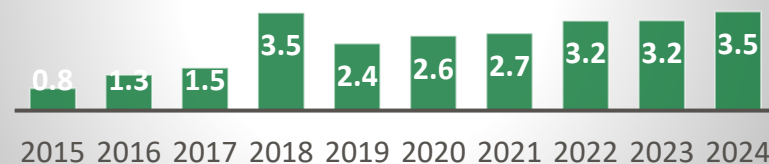

Poiminta- ja pienaukkohakkuiden osuus (%) kaikista
hakkuista 2024 (kaikki omistajat)

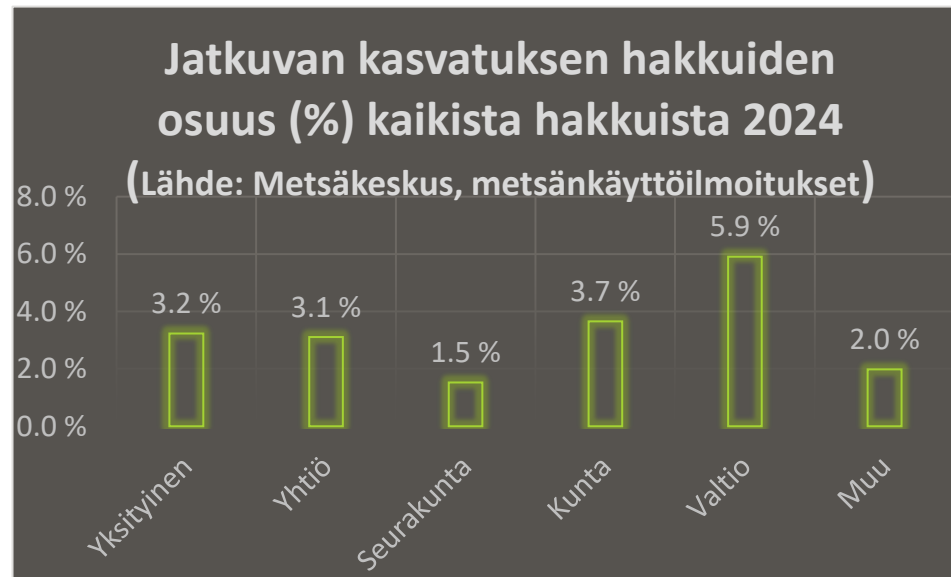
Lähde: Metsäkeskus,
metsänkäyttöilmoitukset

Jatkuvan kasvatuksen hakkuiden
osuus (%) kaikista hakkuista (kaikki
omistajat)

Jatkuvan kasvatuksen osuus omistajaryhmittäin

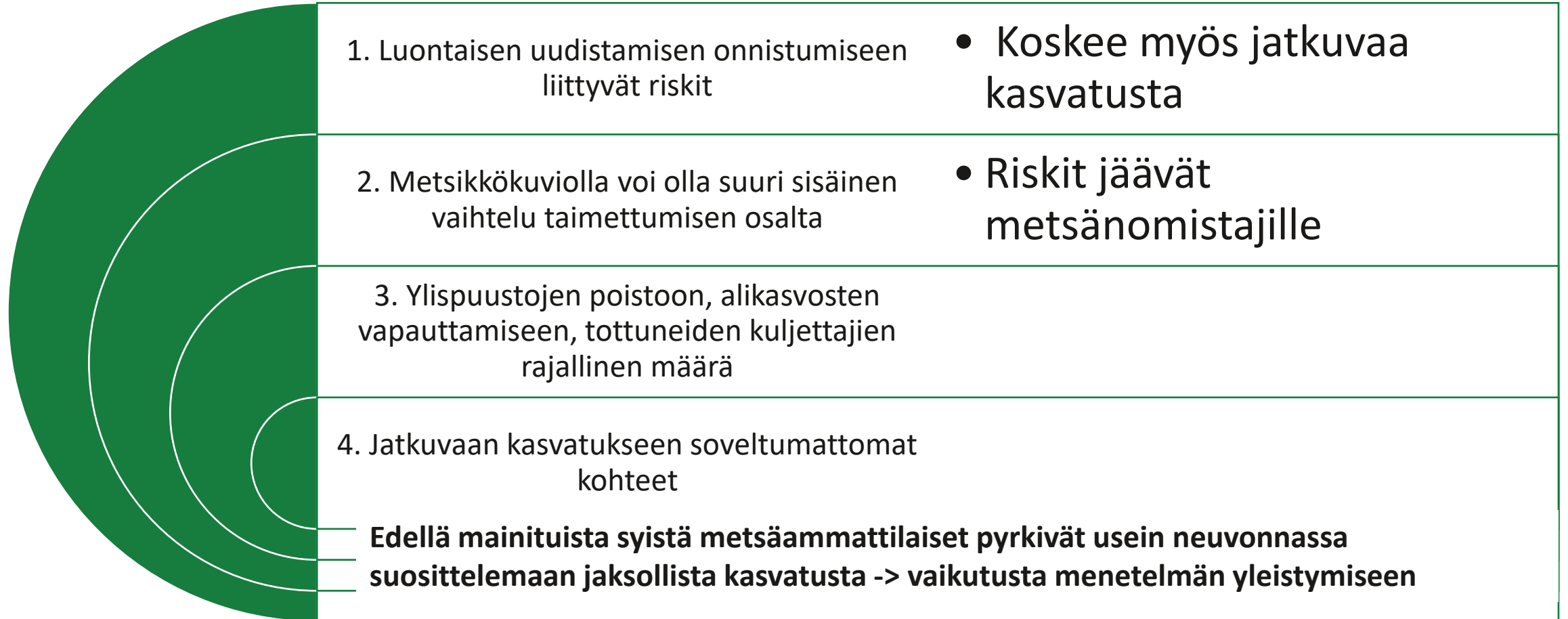
- Valtio käyttää useimmin jatkuvaa kasvatusta metsissään
- Peitteisen metsänkäsitteilyn määritelmä on poiminta- ja pienaukkohakkuita laajempi käsite

Lähde: Metsäkeskus,
metsänkäyttöilmoitus

Eri-ikäisrakenteisten metsien kasvatuksen haasteita yksityismetsissä

Luontaisen uudistamisen haasteita

- Taimettuminen voi olla hyvin vaihtelevaa samalla metsikkökuviolla

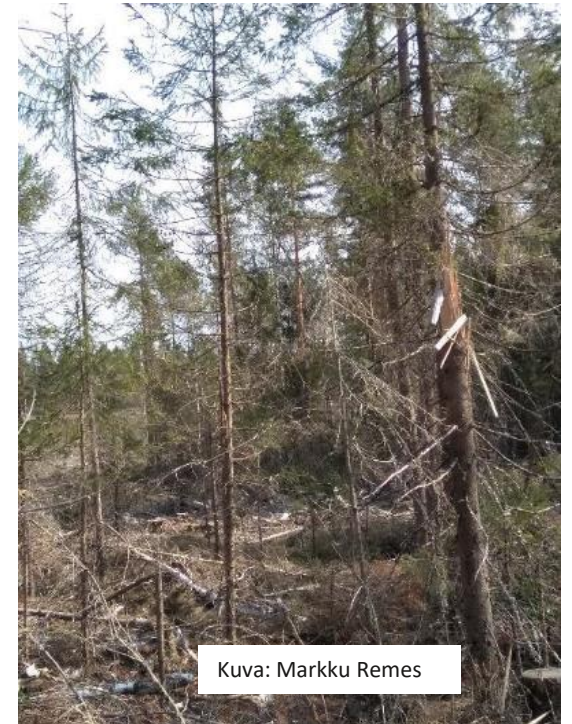

Kuljettajan merkitys jatkuvan kasvatuksen hakkuissa

- Pääosa jatkuvaan kasvatukseen tähtäävistä hakkuista tehdään melko yksijaksoisissa metsissä: alikasvoksen säästäminen ei vaadi erityistä huomiota (vasen kuva)
- Poimintahakkuiden toteutus alikasvosta säästäen vaatii ammattitaitoa

Oikea kuva: Alikasvos on vaurioitunut selvästi voimakkaassa poimintahakkuussa

Jatkuvaan kasvatukseen soveltumattomat kohteet

Kuva: Markku Remes

- Juurikäävän pahoin tartuttamat metsät eivät sovellu poimintahakkuisiin
  - Tartunta juuristoyhteyden kautta
  - Viljavien kasvupaikkojen kuusikot uudistetaan puulajia vaihtamalla tai istuttamalla kuuselle (tartunta hitaampaa)
  - Karummat kasvupaikat pääsääntöisesti kylväen männylle
- Paksukunntaiset kuusikot (erityisesti Pohjois-Suomessa) uudistuvat heikosti luontaisesti

Jatkuvan kasvatuksen haasteet turvemilla

- Juurikäpää esiintyy myös turvemilla
- Osa turvemaista vaatii maanmuokkauksen tai jopa viljelyn, jotta puutuotantoa voidaan taloudellisin perustein harjoittaa:
  - Varputurvekankaat (keskimmäinen kuva) ja karhunsammalpeitteiset turvekankaat (vasen kuva) uudistuvat erittäin heikosti ilman maanpinnan rikkomista

Maanpinnan rikkominen voi riittää luontaiseen uudistamiseen

Metsäkeskus

Miten eri-ikäisrakenteisten metsien osuutta voidaan lisätä

Metsävaratietoa ja metsätietotuotteita kehittämällä

Tutkimustietoa ja käytännön kokemuksia jalkauttamalla

- Metsänhoidon suositukset
- Koulutus- ja neuvonta
- Metsänomistajien vertaistuki
- Viestintä

Metsäkoneenkuljettajien koulutusta kehittämällä: oppilaitoksiin tarvitaan lisää ylispuuhakkuisiin ja jatkuvaan kasvatukseen perehtyneitä opettajia

- Simulaattorit
- Käytännön harjoittelut metsissä

Kiitos mielenkiinnosta!